

1. Geboorte en jeugd

James Gardiner werd geboren op 10 januari 1688 in Bo'ness¹, een klein kustdorpje in het zuiden van Schotland. Zijn geboortjaar is de geschiedenis ingegaan als het begin van de Glorious Revolution. In dat jaar besteeg de Nederlandse stadhouder Willem III namelijk de Engelse troon. James' vader, Patrick Gardiner, eigenaar van een landgoed, diende in het leger van de Engelse koning en was veel van huis.

Van James' jeugd is niet meer bekend dan dat hij de plaatselijke school bezocht waar hij zich onderscheidde vanwege zijn aanleg voor het leren van vreemde talen. Binnen enkele jaren was hij in staat om complete passages van teksten uit de oudheid te citeren in het Latijn. Zijn moeder, Mary Hodge, en een tante van wie de naam onbekend is, namen de godsdienstige opvoeding voor hun rekening en onderwezen hem op gevoelvolle wijze in de Bijbelse beginselen.

De tijd waarin James werd geboren kenmerkte zich door talloze oorlogen, zowel in Engeland en Schotland als op het Europese vasteland. De droevige gevolgen daarvan gingen de Gardiner-familie niet voorbij. In 1692 sneuvelde kolonel Hodge, een broer van James' moeder, tijdens de Slag bij Steenkerke, ten zuiden van Brussel. Drie jaar later stierf Robert Gardiner, James' oudste broer, op zijn zestiende verjaardag tijdens het Beleg van Namen, eveneens in België. James was toen ongeveer zeven jaar oud.

1. Het dorp ligt halverwege tussen Edinburgh en Stirling, aan de Firth of Forth.

Het overlijden van zijn oom en broer, noch de bezwaren van zijn moeder konden verhinderen dat James dezelfde beroepskeuze maakte. Het ruige en afwisselende leven van een beroepssoldaat, en het verlangen naar eer, trokken hem. Als kind had hij al de reputatie dat hij een vechtpartij niet uit de weg ging. Als gevolg daarvan had hij vanaf zijn achtste jaar een duidelijk zichtbaar litteken op zijn rechterwang. Op twaalfjarige leeftijd – zelfs in die tijd erg jong – begon James zijn militaire carrière als cadet in het Engelse leger. Twee jaar later diende hij voor enige tijd in een Schots regiment in het Nederlandse leger.

In 1703 – James was toen vijftien jaar – werd hij vaandeldrager in het leger van koningin Anne². Het jaar daarop overleed zijn vader in Duitsland vanwege uitputting, kort na de Slag om Blenheim. Hoewel het verlies James zal hebben getroffen, liet ook dit sterven geen blijvende indruk achter. Integendeel, eer en geldzucht waren nog steeds onverminderd belangrijk voor de tiener.

2. Koningin Anne Stuart (1665-1714) was koningin van Engeland en Schotland van 1702-1707 en daarna van Groot-Brittannië. Zij was de dochter van koning Jacobus II en een zus van koningin Mary II, de vrouw van de Nederlandse stadhouder-koning Willem III.

*Slag bij Ramillies, geschilderd door Jan van Huchtenburg (1647-1733).
Bron: Wikipedia*